

→ L'Indià Pere Pi Sirés fotografiat a L'Havana amb pantalons de lli. Estudi Antonio Herr y Cia (Finland, Cuba). AIAB

→ Pere Ballestrà amb el tradicional jipijapa. Autor desconegut. AIAB. Forns Família Coner

→ Els indians Vicenç Ferrer Botallier i Josep Coner Vilallonga. E. Bovastro (Cuba). AIAB

VESTIR-SE PER FORA I PER DINS

A banda dels actes filantròpics o l'adopció d'un castelló o català ple d'americanismes, la construcció de luxosos habitatges va ser un dels recursos que els indians retornats a casa empraren per fer-se reconèixer. El gran protagonista en la decoració d'aquestes cases foren els teixits: les parets es folraven de jacquards, les finestres eren guarnides amb transparents o cortinatges de malles o puntes, els mobles s'entapissaven amb velluts llavorats, els paviments eren coberts per catifes orientals... La decoració tèxtil d'una casa permetia a l'americano expressar visualment la seva riquesa.

Callia, però, vestir-se per continuar aparentant l'èxit aconseguit a les colònies. A la tornada, molts indians vestien a l'europea però amb certs elements antillans, com deixen palès moltes fotografies de l'època: un vestit de lli blanc, el cèlebre barret jipijapa o una armilla d'on penjava un gros rellotge d'or. A tothom quedava ben clara la seva procedència.

Al cap de poc temps, però, aquesta extravagància deixava pas a la normalitat i els americanos acabaven vestint luxosament, seguint les pautes de la burgesia i la noblesa europees amb les quals volien relacionar-se i identificar-se: casaca, levita, camises blanques de coll rígid, llaços, armilla... Els retrats pictòrics, escultòrics i fotogràfics, entre grans cortinatges i mobles bellament entapissats, en deixen testimoni.

JOSEP XIFRÉ DOWNING (1822-1868), FILL DE L'INDIA, VA VIURE SEMPRE ENVOLTAT PEL LUXE. CRIAT I EDUCAT ENTRE L'ELIT, ACOSTUMAT A VIATJAR I FREQUENTAR BALNEARIS I CASINOS, XIFRÉ DOWNING MAI NO VA DEDICAR GAIRE ATENCIÓ A LA VIDA LABORAL: PREFERIA DEDICAR-SE AL DOLCE FAR NIENTE. AIXÍ MATEIX, BEN OCIOS I VESTIT AMB UN ELEGANT BARRET DE COPA ALTA I LLAÇ.

→ Homes de classe benestant abillats a la manera europea però amb alguns elements antillans com els pantalons de lli o cotó blanc i els barrets. Litografia amb panoràmica de la ciutat de Puerto Príncipe, Cuba, mitjan segle XIX. Arxius Històric Fidal Fita d'Arxius de Mar © Ramon Soler

→ Caricatura de Josep Xifré i Downing. Josep Porcero (1828?-1902), Barcelona, mitjan segle XIX. MPM 5905 © Museu Frederic Marès. Foto Guillem F-14

